

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC839
Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1375

datum uitspraak 06/09/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

te voldoen door:

de Abdij van Berne,
gevestigd te Heeswijk-Dinther,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

- 1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 26 september 2016, tezamen met
- a. het advies van de Klachtencommissie d.d. 4 mei 2016 (met zaaknummer 2015W1375), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard, en
 - b. het advies van de Bijzondere kamer van de Klachtencommissie d.d. 29 juli 2016 (met zaaknummer 2015W1375 B) waarin het door verweerder ingediende bezwaar ongegrond is verklaard, maar waarin wel enkele feitelijke wijzigingen zijn vastgesteld met betrekking tot 'de periode van het seksueel misbruik' en 'de leeftijd van verzoeker ten tijde van het seksueel misbruik', alsmede
 - c. de brief van 28 augustus 2016 van verweerder, waarin verweerder te kennen geeft de grondverklaring over te nemen van het onder 1.a genoemde advies met in achtneming van de in het onder 1.b genoemde advies vermelde wijzigingen.
 - d. het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 13 december 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brieven (met bijlagen) van 24 en 27 februari 2017. Verweerder heeft bij brief d.d. 18 april 2017 (bij wijze van een eerste tussentijdse reactie) gereageerd. In reactie daarop is de brief van mr. Van Schaik van 18 mei 2017 ter griffie ontvangen. Tot slot heeft mr. Verdegaal bij brief van 28 juni 2017 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de door de Klachtencommissie in haar onder 1.1.a genoemde advies vastgestelde en gegrond bevonden feiten en omstandigheden (met inachtneming van de aanpassingen daarop zoals vermeld in het onder 1.1. b genoemde advies van de Bijzondere kamer). Kort weergegeven en nader beschreven in de onder 1.1. a en b genoemde adviezen gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een gelovig gezin waarin veel problemen waren. Wijlen [naam] (hierna: [aangeklaagde]) kwam op enig moment bij verzoeker op school om voorlichting te geven. Alhoewel verzoeker en [aangeklaagde] dezelfde achternaam hadden, was er geen sprake van enige familierelatie tussen hen. Wel droeg het hebben van dezelfde achternaam bij aan hun onderlinge band en bovendien klikte het tussen hen beiden. Verzoeker begon [aangeklaagde] daarom op te zoeken in de abdij en zij voerden dan gesprekken over verzoekers thuissituatie. [aangeklaagde] was hiervan geheel op de hoogte. Hij gaf verzoeker de warmte die hij thuis niet kreeg. De tussen beiden ontstane vertrouwensband ging gaandeweg over in intiemer contact zoals knuffelen, omhelzen en kussen op het voorhoofd. Dit contact is ontaard in seksueel misbruik van verzoeker door [aangeklaagde].

In de periode [jaar]-[jaar] heeft [aangeklaagde] verzoeker twee keer per maand betast aan diens intieme delen. Dit gebeurde zowel boven als onder de kleding van verzoeker. Ook was sprake van manuele bevrediging over en weer. Eenmaal in die periode heeft [aangeklaagde] verzoeker meegenomen op een reisje naar [plaats]. In [plaats] deelden zij dezelfde hotelkamer en verzoeker belandde in bed bij [aangeklaagde] die naakt was. [aangeklaagde] heeft verzoeker voorgedaan hoe hij moest masturberen maar verzoeker kreeg geen orgasme. Vervolgens heeft verzoeker [aangeklaagde] manueel moeten bevredigen. Vervolgens heeft [aangeklaagde] zich anaal laten penetreren door verzoeker onder het mom van 'hem te laten ervaren hoe geslachtsgemeenschap met een meisje zou zijn'. De volgende ochtend herhaalden de seksuele handelingen zich, waarbij tevens over en weer sprake is geweest van orale seksuele handelingen.

Ook in de abdij heeft een keer orale seks plaatsgevonden en heeft [aangeklaagde] er bij verzoeker op aangedrongen een glas limonade te drinken waarin [aangeklaagde] kort daarvoor een zaadlozing had gehad. De laatste keer dat het seksueel misbruik plaatsvond was een week voor het overlijden van [aangeklaagde].

Verzoeker is van ongeveer zijn 13^e tot zijn 15^e levensjaar seksueel misbruikt door [aangeklaagde].

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Verzoeker heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht de twee adviezen van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. De klacht van verzoeker is daarin gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van verweerder tot overname van de genoemde adviezen.

3.2 Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 4, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van substantiële vermogensschade en geen gerede twijfel bestaat over het causaal verband tussen deze schade en het seksueel misbruik. Gelet op de hierna onder 4 aangevoerde redenen, kan daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het onderhavige geval niet gesproken worden, hetgeen met zich brengt dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 4.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 13 december 2016 is namens verzoeker bij brieven van 24 en 27 februari 2017 en van 18 mei 2017 (alle opgesteld door mr. Van Schaik) de vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Verzoeker is al meer dan dertig jaar als zelfstandig ondernemer ([beroep]) werkzaam in de [bedrijfstak]. Eerst heeft hij dertien jaar met een compagnon samengewerkt, later heeft hij de onderneming alleen geëxploiteerd. Er is een knik ontstaan in het werkzame leven van verzoeker op het moment van de ruime publieke belangstelling in de media over het onderwerp 'seksueel misbruik in de katholieke kerk'. Rond [jaar] is een grote opdrachtgever weggevalen, hetgeen te wijten is aan het feit dat herinneringen aan seksueel misbruik verzoeker parten speelden en hij daardoor kwalitatief minder goed werk leverde. Verzoeker was niet in staat op volle kracht te werken waardoor het verzoeker niet is gelukt de neergaande lijn qua nieuwe opdrachten en omzet te keren.

Voordat verzoeker een klacht ter zake van seksueel misbruik kon indienen, heeft hij een moeilijke periode doorgemaakt (hij was in wezen ziek). Uiteindelijk heeft verzoeker zich per [datum] arbeidsongeschikt gemeld. Deze toestand van arbeidsongeschiktheid (die heeft voortgeduurd tot [datum]) is te wijten aan de psychische gevolgen van het seksueel misbruik en heeft geleid tot inkomstenderving. In die periode is ook sprake geweest van een opname. Ook heeft verzoeker in [jaar] en [jaar] regelmatig een centrum voor persoonlijkheidsproblematiek bezocht, was hij in die periode wekelijks onder behandeling van een psychiater en kreeg hij medicatie voorgeschreven. Al met al is verzoeker gedurende drie jaren uit de roulatie geweest. In [maand] [jaar] heeft verzoeker zijn werkzaamheden uiteindelijk hervat, maar al in het najaar van [jaar] heeft zich een achteruitgang ingezet, waarna hij zich in [jaar] weer volledig arbeidsongeschikt heeft moeten melden. Hij heeft kosten moeten maken voor behandeling. Verzoeker wenst aanspraak te maken op een compensatie van zowel de geleden materiele als immateriële schade.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brieven van 18 april en 28 juni 2017 gereageerd en - kort samengevat - het volgende gesteld.

Voor verweerder is het zonder meer duidelijk dat het seksueel misbruik een sterk negatieve invloed heeft gehad op verzoekers welzijn, zeker daar waar het de laatste jaren betrof. Verzoeker heeft zijn traumatische ervaringen jarenlang kunnen wegdrukken en er niet over gesproken tot dit niet meer ging. Uiteraard kan verzoeker aanspraak maken op een vergoeding (smartengeld) voor het leed dat hem destijds is aangedaan.

De vraag of verzoeker in aanmerking komt voor een vergoeding voor de gestelde materiele vermogensschade, beantwoordt verweerder evenwel ontkennend. Allereerst wijst verweerder op inconsistenties in de namens verzoeker overgelegde verklaring van de heer [naam] d.d. 20 februari 2017. Anders dan in de verklaring staat vermeld, is de zakelijke samenwerking tussen [naam] en verzoeker niet in [jaar], maar pas in [jaar] beëindigd, aldus verweerder. Voorts is de reden van de beëindiging van deze zakelijke samenwerking niet gelegen in het feit dat verzoeker door aan het misbruik te wijten psychische problemen minder kwaliteit leverde in zijn werk, maar aan een geheel andere oorzaak die los staat van het seksueel misbruik. Er is, aldus mr. Verdegaal, geen causaal verband tussen enerzijds het seksueel misbruik en anderzijds de beëindiging van deze zakelijke samenwerking en de daaruit voortgevloeide omzetting.

Daarbij komt dat niet zonder gerede twijfel aannemelijk is gemaakt dat verzoeker substantiële vermogensschade heeft geleden. Verzoeker ontving een behoorlijke verzekeringsuitkering in de periode van [jaar] tot en met [jaar], maar wat de hoogte van zijn inkomen was over de jaren voor [jaar], [jaar], [jaar] en [jaar] is niet inzichtelijk gemaakt.

Mr. Verdegaal concludeert namens verweerder dat sprake is van seksueel misbruik dat ingedeeld zou dienen te worden in categorie 4 en dat van substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel toe te rekenen aan het seksueel misbruik niet is gebleken.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij - onder meer - een indeling in categorie 4, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade 'substantieel' te zijn. Ook dient er volgens de toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden.

De Compensatiecommissie heeft de door verzoeker ter onderbouwing van de omvang van zijn vermogensschade aangedragen en door verweerder naar voren gebrachte gezichtspunten beoordeeld.

4.6 Verzoeker heeft een groot aantal stukken overgelegd ter onderbouwing van zijn stelling. Het betreft een aantal jaarstukken m.b.t. zijn onderneming, correspondentie van [verzekeringsmaatschappij] m.b.t. de arbeidsongeschiktheidsverzekering, brieven of behandelverslagen uit de medische sector dan wel van psychologen, informatie over de hoogte van verzoekers uitkering, een brief van [naam] d.d. 20 februari 2017 en een brief van verzoekers echtgenote. Ook beschikte de Compensatiecommissie over de behandelverslagen van het centrum waar verzoeker behandeld en opgenomen is geweest.

4.7 Uit deze stukken rijst onmiskenbaar het beeld dat verzoeker een zeer moeilijke periode in zijn leven heeft doorgemaakt (dan wel doormaakt) en dat het seksueel misbruik daar zeer zeker ook een aandeel in had (heeft). Hij is vanwege zijn psychisch klachten vanaf [jaar] regelmatig onder behandeling geweest van huisarts, psycholoog en psychiater waarbij hij medicatie voorgeschreven kreeg. Bovendien is sprake geweest van een vrijwillige opname van drie maanden. Voorts is vast komen te staan dat hij van [maand] [jaar] tot en met [maand] [jaar] volledig arbeidsongeschikt is geweest (waarbij vanaf februari 2015 de mate van arbeidsongeschiktheid werd afgebouwd) en dat psychische gronden daaraan ten grondslag lagen. In het najaar van [jaar] heeft hij zich weer arbeidsongeschikt moeten melden.

4.8 De vraag of, en in welke mate, het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan de oorzaak is van de gestelde vermogensschade, laat zich niet gemakkelijk beantwoorden. Enerzijds zijn er (met name in de stukken uit 2012, zoals het behandelverslag d.d. 10 oktober 2012 en de brief uit 2012 van [naam]) concrete aanwijzingen dat de oorzaak van verzoekers uitval met name gezocht moet worden in de relationele problemen en in de werksfeer (het wegvallen van de grootste opdrachtgeefster [bedrijf], met contactpersoon en goede vriend [naam], hierna aangeduid als [bedrijf], en de daardoor ontstane depressieve gevoelens) en dat traumatische ervaringen uit het verleden (seksueel misbruik en de weinig liefdevolle vroegere thuissituatie met een vader die fysiek geweld gebruikte) op de achtergrond een meer ondergeschikte rol speelden. Anderzijds komen in de medische stukken van latere jaren ook het seksueel misbruik en de vroegere thuissituatie naar voren als oorzaak van verzoekers klachtenpatroon en lijdensdruk. De Compensatiecommissie - alles overziend - begrijpt het aldus dat het wegvallen van een groot gedeelte van verzoekers werk gevoegd bij de media-aandacht voor 'seksueel misbruik binnen de R.-K. kerk' een situatie hebben gecreëerd waarin verzoekers onderliggende onverwerkte trauma's uit het verleden (seksueel misbruik, maar ook de weinig liefdevolle thuissituatie) meer naar de oppervlakte zijn gekomen. Deze trauma's waren toen niet langer weg te drukken en speelden een rol, zij het naast andere factoren.

4.9 De vraag of sprake is van substantiële vermogensschade beantwoordt de Compensatiecommissie als volgt.

De Compensatiecommissie volgt verzoeker niet in zijn stelling dat het wegvallen van [bedrijf] als opdrachtgeefster in [jaar] plaatsvond. De overgelegde cijfers van verzoekers onderneming tonen aan dat er met name in [jaar] sprake was van een forse terugval in de omzet. Bovendien bevatten ook het Arbeidskundig Rapport van [naam] d.d. 16 oktober 2014, het rapport d.d. 6 juli 2012 van [naam] (psycholoog) en het huisartsenjournaal van 19 april 2012 aanwijzingen dat de verbreking van de samenwerking met [naam] in [jaar] plaatsvond.

Evenmin volgt de Compensatiecommissie verzoeker in zijn stelling dat het wegvallen van de samenwerking met [bedrijf] zonder gerede twijfel aan het seksueel misbruik te wijten was

omdat de Compensatiecommissie voor het bewijs van die stelling in het dossier geen aanwijzingen heeft aangetroffen. Hierdoor is evenmin zonder gerede twijfel komen vast te staan dat het seksueel misbruik (en het daardoor minder functioneren van verzoeker) de reden was voor de omzetsdaling. Voorts moet onder ogen worden gezien dat ook de economische crisis een rol zal hebben gespeeld bij het teruglopen van de omzet in verzoekers onderneming. Tot slot wordt opgemerkt dat verzoeker in de periode [jaar]- [jaar] een aanzienlijke uitkering van zijn arbeidsongeschiktheidsverzekeraar ontving, terwijl hij ook een bescheiden omzet behield in zijn onderneming. De gemaakte kosten voor medische zorg zijn evenmin als 'substantieel' te duiden.

4.10 Samenvattend is de Compensatiecommissie van oordeel dat onder de hiervoor onder 4.8 en 4.9 vermelde omstandigheden niet zonder gerede twijfel aannemelijk is geworden dat verzoeker substantiële vermogensschade heeft geleden die veroorzaakt is door het hem aangedane seksueel misbruik. Dit betekent dat een indeling in categorie 5 - gelet op de daartoe gestelde eisen in de Compensatieregeling - niet aan de orde kan zijn.

4.11 De Compensatiecommissie wenst met het hiervoor gestelde over 'substantiële schade' op geen enkele wijze afbreuk te doen aan de gevolgen en de impact die dit misbruik voor verzoeker heeft en heeft gehad. Zij hecht er nadrukkelijk aan op te merken dat zij zich rekenschap geeft van de ernst en de duur van het verzoeker op een kwetsbare leeftijd aangedane seksuele misbruik, alsmede van de omstandigheid dat [aangeklaagde] wetenschap had van verzoekers kwetsbare situatie.

4.12 Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie tot het advies het hoogste bedrag binnen categorie 4, te weten een bedrag van €25.000,- aan verzoeker te betalen.

4.13 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €1.382,10 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling deze factuur integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 4 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking [dienen te komen].

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 4 en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoeker een bedrag van €25.000,-- te betalen, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €1.382,10 inclusief kantoorkosten en BTW te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. v. d. L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-v. C., griffier, op 06/09/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter